

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 125/24

Luxemburg, 12 augustus 2024

Het Gerecht van de Europese Unie wordt bevoegd om kennis te nemen van prejudiciële vragen met betrekking tot zes specifieke aangelegenheden

De uitvoering van deze gedeeltelijke overdracht van de prejudiciële bevoegdheid van het Hof van Justitie aan het Gerecht ligt in het verlengde van de hervorming van de gerechtelijke structuur van de Europese Unie en betreft verzoeken om een prejudiciële beslissing die worden ingediend vanaf 1 oktober 2024.

Een belangrijke wijziging van het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie, die vandaag in het *Publicatieblad van de Europese Unie* wordt bekendgemaakt¹, treedt op 1 september in werking. Deze wijziging voorziet met name in een gedeeltelijke overdracht van de prejudiciële bevoegdheid van het Hof van Justitie aan het Gerecht, die van toepassing wordt met ingang van 1 oktober 2024. De overdracht heeft betrekking op zes specifieke aangelegenheden: het gemeenschappelijk btw-stelsel, accijnzen, het douanewetboek, de tariefindeling van goederen, compensatie voor en bijstand aan passagiers bij instapweigering of bij vertraging of annulering van vervoersdiensten, en het systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten. De wijziging van het Statuut voorziet tevens in een uitbreiding van het mechanisme voor voorafgaande toelating van hogere voorzieningen met ingang van 1 september 2024.

Met deze hervorming wordt beoogd de werklast van het Hof van Justitie op het gebied van prejudiciële verwijzingen te verlichten en het Hof in staat te stellen zijn taak om de eerbiediging van het recht bij de toepassing en de uitlegging van de Verdragen te verzekeren, binnen redelijke termijnen te blijven vervullen. In 2001 hebben de opstellers van het Verdrag van Nice voorzien in de mogelijkheid om het Gerecht te betrekken bij de behandeling van bepaalde verzoeken om een prejudiciële beslissing, maar het Statuut is sindsdien nooit in die zin aangepast. De afgelopen vijf jaar is echter vastgesteld dat het aantal rechtszaken aanzienlijk en gestaag toeneemt². Deze ontwikkeling gaat gepaard met een grotere complexiteit en een hogere gevoeligheid van de zaken, die onder meer betrekking hebben op constitutionele kwesties of kwesties die verband houden met de grondrechten. De hervorming zal het Hof van Justitie in staat stellen zich te concentreren op zijn taak de eenheid en de samenhang van het Unierecht te beschermen en te versterken. Het Gerecht van zijn kant is in staat deze extra werklast op te vangen en zal de doorgezonden prejudiciële vragen zó behandelen dat de nationale rechterlijke instanties en de belanghebbenden zich verzekerd zien van dezelfde waarborgen als die welke door het Hof van Justitie worden geboden.

De hervorming omvat in wezen drie onderdelen, waarvan de hoofdlijnen hieronder worden uiteengezet.

Gedeeltelijke overdracht van de prejudiciële bevoegdheid aan het Gerecht

Het eerste onderdeel van de hervorming betreft **de overdracht van de bevoegdheid om uitspraak te doen in prejudiciële zaken van het Hof van Justitie aan het Gerecht**, dat twee rechters per lidstaat telt. Omwille van de rechtszekerheid heeft de overdracht **slechts betrekking op zes** duidelijk omschreven **aangelegenheden**, die voldoende kunnen worden afgescheiden van andere aangelegenheden en die hebben geleid tot een omvangrijk corpus aan rechtspraak van het Hof van Justitie (overweging 6 van de verordening tot wijziging van het Statuut). Zo wordt het Gerecht bevoegd om uitspraak te doen over verzoeken om een prejudiciële beslissing die uitsluitend

betrekking hebben op een of meer van de volgende zes specifieke aangelegenheden:

1. het gemeenschappelijk stelsel van belasting over de toegevoegde waarde;
2. accijnzen;
3. het douanewetboek;
4. de tariefindeling van goederen in de gecombineerde nomenclatuur;
5. compensatie voor en bijstand aan passagiers bij instapweigering of bij vertraging of annulering van vervoersdiensten;
6. het systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten.

Deze aangelegenheden werpen zelden principiële vragen op die van invloed kunnen zijn op de eenheid of de samenhang van het Unierecht. Er bestaat daarover al een uitgebreid corpus aan rechtspraak van het Hof van Justitie, waardoor het Gerecht zich kan baseren op eerdere arresten. Deze gebieden zijn goed voor ongeveer 20 % van de prejudiciële verwijzingen naar het Hof, wat een voldoende groot aantal zaken uitmaakt om de werklast van dit laatste daadwerkelijk te verminderen. Dit zal het Hof in staat stellen zich meer te concentreren op zijn taken als constitutionele en hoogste rechterlijke instantie van de Unie.

Het Hof van Justitie blijft bevoegd om kennis te nemen van verzoeken om een prejudiciële beslissing die weliswaar betrekking hebben op de hierboven genoemde specifieke aangelegenheden, maar ook zien op andere aangelegenheden. Het blijft eveneens bevoegd voor verzoeken om een prejudiciële beslissing die weliswaar betrekking hebben op een of meer specifieke aangelegenheden, maar op zichzelfstaande vragen opwerpen over de uitlegging 1) van het primaire recht, met inbegrip van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, 2) het internationaal publiekrecht of 3) de algemene beginselen van het Unierecht. Het Gerecht kan ook een zaak die onder zijn bevoegdheid valt maar waarin een principiële beslissing moet worden genomen die van invloed kan zijn op de eenheid of de samenhang van het Unierecht, verwijzen naar het Hof van Justitie.

Omwille van de rechtszekerheid en een vlotte behandeling **moet elk verzoek om een prejudiciële beslissing worden ingediend bij het Hof van Justitie**, dat overeenkomstig de nadere bepalingen die in zijn Reglement voor de procesvoering zijn uiteengezet moet vaststellen of het verzoek uitsluitend betrekking heeft op een of meer van de vastgestelde specifieke aangelegenheden, en bijgevolg moet worden doorgezonden aan het Gerecht. Met het oog op rechtszekerheid en transparantie moet het Hof van Justitie of het Gerecht in zijn prejudiciële beslissing kort uiteenzetten waarom het bevoegd is om kennis te nemen van de prejudiciële vraag.

Ontwikkelingen die alle prejudiciële zaken betreffen

Het tweede onderdeel van de hervorming heeft betrekking op twee ontwikkelingen waarin de verordening tot wijziging van het Statuut voorziet en die voor alle verzoeken om een prejudiciële beslissing zullen gelden, ongeacht de betrokken aangelegenheid en los van de vraag of zij eventueel aan het Gerecht worden doorgezonden.

In de eerste plaats zullen, zoals reeds het geval is voor alle lidstaten en de Commissie, alle verzoeken om een prejudiciële beslissing voortaan ter kennis worden gebracht van het Europees Parlement, de Raad en de Europese Centrale Bank, zodat zij kunnen bepalen of zij een bijzonder belang hebben bij de opgeworpen vragen en of zij bijgevolg gebruik willen maken van hun recht om memories of schriftelijke opmerkingen in te dienen.

In de tweede plaats wordt, om **de transparantie en openheid** van de prejudiciële procedure te versterken en een beter begrip van de beslissingen van het Hof van Justitie en het Gerecht mogelijk te maken, bepaald dat in alle prejudiciële zaken de memories of schriftelijke opmerkingen van een belanghebbende zoals bedoeld in artikel 23 van het Statuut binnen een redelijke termijn **na de sluiting van de zaak op de website van het Hof van Justitie van de Europese Unie worden gepubliceerd**, tenzij die belanghebbende bezwaar maakt tegen de publicatie van zijn schriftelijke stukken.

Uitbreiding van het mechanisme voor voorafgaande toelating van hogere voorzieningen

Het derde onderdeel van de hervorming heeft tot doel de doeltreffendheid van de procedure van hogere voorziening tegen de beslissingen van het Gerecht te waarborgen, gelet op het grote aantal hogere voorzieningen dat bij het Hof van Justitie wordt ingesteld. Om het Hof van Justitie in staat te stellen zich te concentreren op hogere voorzieningen waarin belangrijke rechtsvragen worden opgeworpen, **wordt het mechanisme voor voorafgaande toelating van hogere voorzieningen³ uitgebreid tot andere beslissingen van het Gerecht.**

Het mechanisme voor voorafgaande toelating door het Hof van Justitie heeft betrekking op hogere voorzieningen in zaken die reeds tweemaal zijn onderzocht, eerst door een onafhankelijke kamer van beroep van een orgaan of instantie van de Unie en vervolgens door het Gerecht. Dit mechanisme geldt thans voor de besluiten van de vier in artikel 58 bis van het Statuut genoemde kamers van beroep (zie de punten 1-4 hieronder) die voor het Gerecht worden aangevochten. Met de wijziging van het Statuut die op 1 september in werking treedt, worden aan de huidige vier kamers van beroep zes nieuwe onafhankelijke kamers van beroep toegevoegd, wat het totale aantal ervan op tien brengt. Het gaat om de kamers van beroep van:

1. het Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie (EUIPO) (Alicante, Spanje);
2. het Communautair Bureau voor plantenrassen (CPVO) (Angers, Frankrijk);
3. het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA) (Helsinki, Finland);
4. het Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA) (Keulen, Duitsland), waaraan de kamers van beroep worden toegevoegd van:
5. het Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER) (Ljubljana, Slovenië);
6. de Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (GAR) (Brussel, België);
7. de Europese Bankautoriteit (EBA) (Parijs, Frankrijk);
8. de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA) (Parijs, Frankrijk);
9. de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (EIOPA) (Frankfurt am Main, Duitsland);
10. het Spoorwegbureau van de Europese Unie (ERA) (Valenciennes, Frankrijk).

Het mechanisme voor voorafgaande toelating zal tevens toepassing vinden op hogere voorzieningen tegen beslissingen van het Gerecht over een besluit van een onafhankelijke kamer van beroep die binnen enig ander orgaan of enige andere instantie van de Unie is ingesteld na 1 mei 2019, en die eerst moet worden aangezocht voordat een beroep bij het Gerecht kan worden ingesteld.

Ten slotte wordt dit mechanisme ook uitgebreid tot geschillen over de uitvoering van overeenkomsten die een arbitragebeding bevatten. Dergelijke geschillen vereisen namelijk meestal slechts dat het Gerecht op het geschil ten gronde het nationale recht toepast waarnaar het arbitragebeding verwijst.

De uitbreiding van het mechanisme voor voorafgaande toelating van hogere voorzieningen gaat in op 1 september 2024.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Volg ons!

¹ [Verordening \(EU, Euratom\) 2024/2019](#) van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 tot wijziging van Protocol nr. 3 betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie.

² Zie [perscommuniqué nr. 59/24](#).

³ Met betrekking tot de instelling, in 2019, van het mechanisme voor voorafgaande toelating van hogere voorzieningen, zie [perscommuniqué nr. 53/19](#).